

ВЕКТОРИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Дідух Сергій Мирославович

доктор економічних наук,

професор кафедри економіки промисловості

Одеського національного технологічного університету

Нікітіна Аліна Геннадіївна

здобувачка СВО «Магістр»

Одеського національного технологічного університету

Фінансово-економічне оздоровлення підприємств є актуальною та важливою проблемою в сучасних умовах, оскільки у періоди критичних змін кон'юнктури, у періоди криз та війни процес відновлення фінансової стійкості та ефективності діяльності підприємств, які зазнали фінансових труднощів, набуває особливого значення. Важливо при цьому враховувати сучасні тенденції та фактори, що впливають на цей процес.

Питанню дослідження шляхів фінансово-економічного оздоровлення підприємств у сучасних умовах присвячено праці українських та закордонних науковців, серед яких особливої уваги заслуговують праці таких з них: Череп А., Бланка І., Хелферта Е., Альтмана Е., Данильчук І., Крайник О., Мороз Е., Рудницької О., Фридинського В., Поддєрьогіна А., Костецького В., Нагайчука В.

Метою даної роботи є визначення векторів фінансово-економічного оздоровлення підприємств у сучасних умовах.

Як слушно вказує Лащик І., «у зв'язку із нестабільною фінансово-економічною, політичною та соціальною ситуацією в країні, більшість суб'єктів господарювання опиняються у кризовому стані, який для багатьох із них завершується банкрутством та ліквідацією. Першочерговою ознакою наявності кризи на підприємстві є збиткова діяльність, а також незадовільні показники фінансового стану. У такому випадку необхідним є застосування ефективного механізму фінансового оздоровлення» [1, с. 83].

Фінансово-економічне оздоровлення підприємств в сучасних умовах вимагає комплексного підходу та врахування всіх аспектів фінансової та економічної діяльності. Важливо пам'ятати, що цей процес може займати час і вимагати від підприємства стратегічного мислення та терпіння.

Фінансово-економічне оздоровлення агропродовольчих підприємств включає в себе комплекс заходів та стратегій, спрямованих на

покращення їхньої фінансової стійкості та ефективності. Це може включати в себе аналіз фінансового стану, оптимізацію оборотних коштів, розробку нових ринків збуту, використання інноваційних технологій, а також роботу над сталим розвитком та соціальною відповідальністю.

Фінансове оздоровлення як частина системи антикризового управління базується на таких принципах [2, с. 138]:

1. Рання діагностика кризових явищ у фінансовій діяльності підприємства. Враховуючи, що виникнення кризи на підприємстві несе загрозу самому існуванню підприємства та пов'язане з відчутними втратами капіталу його власників, можливість виникнення кризи повинна діагностуватися на самих ранніх стадіях з метою своєчасного використання можливостей її нейтралізації.

2. Терміновість реагування на кризові явища. Кожне кризове явище, що з'явилося, не лише має тенденцію до розширення з кожним новим господарським циклом, але і породжує нові супутні йому явища. Тому чим раніше будуть застосовані антикризові механізми, тим більшими можливостями відновлення володітиме підприємство.

3. Адекватність реагування підприємства на міру реальної загрози його фінансовій рівновазі.

4. Повна реалізація внутрішніх можливостей виходу підприємства з кризового стану. У боротьбі із загрозою банкрутства підприємство повинне розраховувати виключно на внутрішні фінансові можливості.

З іншого боку, фінансове оздоровлення розглядають з точки зору фінансового менеджменту, як сукупності заходів попередження кризи [3, с. 135].

Вектори фінансово-економічного оздоровлення сучасних підприємств – це різноманітні стратегії та методи, спрямовані на покращення фінансової стійкості та результативності підприємств в сучасних умовах. Вони можуть включати в себе аналіз, оптимізацію, інновації, ризик-менеджмент, розвиток ринків та інші підходи для досягнення цих цілей.

Першим кроком у фінансово-економічному оздоровленні є докладний аналіз фінансового стану підприємства. Це включає в себе оцінку активів, зобов'язань, прибутковості, ліквідності і платоспроможності.

Серед найбільш очевидних векторів фінансового оздоровлення слід виділити скорочення витрат – підприємство повинно ретельно аналізувати всі види витрат і шукати способи їх зменшення без втрати якості продукції чи послуг. При цьому слід уникати скорочення за критичними статтями витрат, які у перспективі можуть негативно вплинути на потенціал підприємства та його здатність до розвитку після закінчення кризи. Зокрема, слід уникати кардинального скорочення

витрат на персонал підприємства, який є ключовими активом будь-якого бізнесу у постіндустріальну епоху.

Вектором оздоровлення підприємства фінансового характеру є реорганізація фінансової структури – підприємство може переглянути свою фінансову структуру, включаючи залучення нового капіталу, рефінансування боргів та оптимізацію капіталовкладень. У період війни реорганізація фінансової структури – це процес перегляду та адаптації розподілу фінансових ресурсів підприємства з метою забезпечення фінансової стійкості, відповідності стратегічним цілям та урахування впливу військових дій на фінансову діяльність компаній. При цьому фінансово-економічне оздоровлення – це процес, який потребує постійного моніторингу та адаптації до змін в економічному середовищі, зокрема до зміни ключових параметрів ринку капіталу, таких як облікова політика національного банку, рівень інфляції та дохідність фінансових інструментів.

В умовах дефіциту капіталу важливим вектором фінансово-економічного оздоровлення є підвищення ефективності управління оборотними коштами. Підприємство повинно збільшити оборотні кошти та оптимізувати їх використання. Ефективне управління цими коштами дозволяє досягати декількох важливих цілей: забезпечення ліквідності, оптимізація робочого капіталу, мінімізація витрат на позичковий капітал, максимізація прибутковості тощо

Не слід применшувати значення такого напряму економічного оздоровлення, як цифрова трансформація бізнесу. Використання сучасних технологій, таких як інтернет-маркетинг, електронна комерція та автоматизація бізнес-процесів, може покращити ефективність та конкурентоспроможність підприємства. Цифрова трансформація бізнесу – це важливий процес, який може значно сприяти фінансовому оздоровленню підприємства. Впровадження цифрових технологій, таких як автоматизація процесів та роботи з великими даними, може покращити ефективність операцій, зменшити витрати та покращити якість продукції чи послуг.

Використання цифрових каналів комунікації, таких як соціальні медіа та електронна пошта, дозволяє підприємствам покращити взаємодію з клієнтами, залучити нових клієнтів та підтримувати вірність клієнтів. Використання аналітичних інструментів та штучного інтелекту допомагає управлінням приймати більш обґрунтовані рішення, прогнозувати ринкові тенденції та підвищити точність стратегічного планування.

Цифрова трансформація може допомогти підприємствам розширити свої ринки через електронну комерцію та створення нових бізнес-моделей, які можуть генерувати додатковий прибуток. Цифрові

технології дозволяють підприємствам краще контролювати та управляти ризиками, зокрема в сфері кібербезпеки та фінансового управління.

Сучасні компанії, які активно впроваджують цифрові технології, здатні привертати та утримувати талановитих спеціалістів. Загалом цифрова трансформація може бути ключовим фактором для забезпечення конкурентоспроможності та фінансового оздоровлення підприємства в сучасному світі. При визначенні парадигми фінансово-економічного оздоровлення підприємства принциповим є вибір стратегічного вектору – скорочення витрат та оптимізація всіх аспектів господарської діяльності підприємства або пошук шляхів збільшення доходів та розвитку для використання нових можливостей під час криз.

Диверсифікації діяльності та пошук нових ринків відноситься до векторів розвитку при фінансовому оздоровленні. Розгляд можливостей для розширення географії ринків та диверсифікації продуктів або послуг може допомогти збільшити прибутковість. При цьому ефективне управління фінансовими та операційними ризиками є важливим аспектом фінансово-економічного оздоровлення.

У контексті розвитку концепції сталого та інклюзивного розвитку слід виділити такий аспект фінансово-економічного оздоровлення підприємства як соціальна відповідальність. Розробка шляхів санації та оздоровлення має відбуватись з огляду на соціальну відповідальність перед працівниками, контрагентами, споживачами задля збереження усталених ланцюгів співпраці.

Звернення уваги на соціальну відповідальність та сталий розвиток може сприяти покращенню іміджу підприємства та залученню нових клієнтів.

Фінансово-економічне оздоровлення підприємств в сучасних умовах вимагає комплексного підходу та врахування всіх аспектів фінансової та економічної діяльності. Важливо пам'ятати, що цей процес може займати час і вимагати від підприємства стратегічного мислення та терпіння.

Список використаних джерел:

1. Лащик І. І. Особливості фінансового оздоровлення підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 65. С. 77–83.
2. Нагайчук В. В. Фінансове оздоровлення підприємств у контексті зміцнення їхнього фінансового стану. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Економічні науки»*. 2015. Вип. 14 (3). С. 138–141.
3. Карпунь І. Н. Антикризові заходи на підприємстві: управління, стратегія, цілі та завдання: монографія. Львів : «Магнолія-2006». 2008. 440 с.